

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D1/1/M.M.Ö.-00/6 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 01-02/3-1
Karar Tarihi : 04.01.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU
Üyeler : Dr. Kemal EROL, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK,
Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖR: Mustafa M. ÖZKARABÜBER

- C- BİLDİRİMDE BULUNAN:** - Kalekalıp Makine ve Kalıp Sanayi A.Ş.
Tevfikbey Mah. İstiklal Cad. No:13 Sefaköy,
Küçükçemece/İSTANBUL
Vekili: AV. Pınar ERYÜREKLİ
Beybi Giz Plaza Meydan Sok.No:28
K.14, 80670 Maslak/İSTANBUL
- General Electric International Benelux B.V.
Plasticslaan 14612 PX Bergen op Zoom
The Netherlands
Vekili: Av. Şefika PEKİN
Beybi Giz Plaza Meydan Sok.No:28
K.10, 80670 Maslak/İSTANBUL

D- TARAFLAR:

- H. İbrahim Bodur Holding A.Ş.
- Kalekalıp Makine ve Kalıp San. A.Ş.
- Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik San. A.Ş.
- Kalekim Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş.
- GE International Benelux B.V

E- DOSYA KONUSU: Elektroteknik ürünler, alçak gerilim elektrik şalt cihazları ve izolatör satışı yapacak olan ve General Electric ile Kale Grubu'nun iştirak edeceği bir ortak girişim şirketi kurulması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 10.11.2000 tarih, 4651 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve

Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 19.12.2000 tarih, D1/1/M.M.Ö.-00/6 sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu 02.01.2001 tarih, REK.0.05.00.00/1 sayılı Başkanlık önergesi ile 3-1 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: Kale Grubu şirketlerinden H. İbrahim Bodur Holding A.Ş., Kalekalıp Makine ve Kalıp San. A.Ş., Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik San. A.Ş., Kalekim Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş. ile General Electric Grubuna bağlı Hollanda uyruklu GE International Benelux B.V. arasında akdedilen bir sözleşme ile Kale Power Controls Elektrik Sistemleri A.Ş. adında bir ortak girişim şirketi kurulmasının 4054 sayılı Kanun uyarınca hakim durum oluşturarak veya mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ülkenin bütünü veya bir kısmında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı, bu nedenle söz konusu işleme izin verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. Taraflar

Kale Grubu Türkiye'de yer ve duvar seramikleri, sıhhi seramik ürünler, porselen eşyalar, elektrik aksamaları, elektroteknik ürünler, inşaat malzemeleri, kimyasal malzemeler, madencilik, makine ve elektronik aksam parçaları üretimi; bu ürünlerin yurt içi ve dışında pazarlanması, dağıtılması ve finansmanı alanlarında faaliyet göstermektedir. Grubun holding şirketi H. İbrahim Bodur Holding A.Ş.'dir.

Kalekalıp Makine ve Kalıp San. A.Ş., Kale Grubunun savunma sanayiine yönelik olarak elektronik parçalar, doğalgaz sayaçları, data sistemleri, kalıp üretimi ve mühendislik ve taahhüt hizmetleri veren şirkettir.

Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik San. A.Ş. grubun yer ve duvar seramikleri ve elektrik iletiminde kullanılan izolatör üreten şirkettir. Grup, izolatör üretiminde Türkiye pazarı lideridir.

Kalekim Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş. ise grubun özellikle inşaatlarda kullanılan yapıştırıcı özelliğe sahip kimyasal ürünler üreten şirkettir.

General Electric ABD merkezli dünya çapında bir ekonomik güç ve uluslararası bir şirketler topluluğudur. Kimyasal ürünler, havacılık, sağlık ürünleri, endüstriyel parçalar, finans, yatırım, sigorta, medya, otomobil endüstrisi, plastik, güç sistemleri gibi çok çeşitli ve geniş alanlarda faaliyet göstermektedir.

GE International Benelux B.V. (GE) ise, bir holding şirketi olan General Electric'in Hollanda uyruklu şirkettir. GE Türkiye'de General Elektrik Ticaret Servis A.Ş. (Getsaş)'nin kontrolünü elinde tutmaktadır.

Getsaş, Türkiye'de yine bir General Electric iştiraki olan AEG'nin alçak gerilim elektrik şalt cihazlarının ithalatını ve satışını yapmaktadır.

Dosya konusu birleşme işlemi sonucunda kurulacak olan ortak girişim şirketi Kale Power Controls Elektrik Sistemleri A.Ş. (Kale Power)'dir. Kale Power, Getsaş'ın halihazırda yürüttüğü AEG'nin ürünlerini pazarlama işini yürüteceği gibi, yine yurtdışından ithal edilecek General Electric markalı alçak gerilim elektrik şalt cihazlarını ve Kale Grubu'nun ürettiği elektrik aksamalarını ve izolatörleri pazarlayacaktır.

2. İlgili Pazar

a) Ürün Pazarı: Taraflar arasında imzalanan anlaşmada belirtildiği üzere Kale Power “elektrik ürünleri ve aksamı” alanında faaliyette bulunacaktır. Ancak bu pazar tanımının birçok ürünü içerdiği görülmektedir.

Kale Power; AEG ve GE markalı alçak gerilim elektrik şalt cihazlarının, Kale Grubu şirketleri tarafından üretimi ve/veya satışı yapılan elektroteknik ürünlerinin ve izolatörlerinin satışı ile iştigal edecektir. Sözkonusu ürünler üç alt pazar içerisinde değerlendirilebilir. Bunlar elektroteknik ürünleri, izolatörler ve elektrik şalt cihazlarıdır.

- *Elektroteknik ürünleri;* elektrik dağıtım kutuları, ölçü aletleri, elektrik sayaçları, elektrik bağlantı elemanları, D sigortalar, NH bıçaklı sigortalar, duylar, armatürler, otomatik sigortalar, anahtarlardan oluşmaktadır.

- *İzolatör,* elektrik enerjisinin tek başına nakli esnasında elektrik enerjisinin izolasyonu için kullanılmaktadır. Esas madde olarak porselen, cam, silikon, kompozit maddelerden mamuldür. Türkiye’de genellikle porselen ve camdan üretilmiş izolatörler piyasada bulunmaktadır.

- *Elektrik şalt cihazları;* kompakt şalterler, güç şalterleri, trafolar, kontraktörler, termik röleler, ayırıcılar ve kesicilerden oluşmaktadır.

Söz konusu elektrik ürünleri ve aksamı olarak nitelendirilen ve üç grupta toplanan ürünlerin satış amaçları birbirinden farklıdır. Tüketici açısından buradaki ürünler birbirinden farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Üretim yönünden ise her bir grup ürün farklı fabrikalarda üretilmektedir. Elektroteknik ürünler Kaleporselen Elektroteknik San. A.Ş. ve Kale Elektroteknik San. ve Tic. A.Ş.’de; izolatörler Çanakkale Seramik Fabrikaları A.Ş.’de ve elektrik şalt cihazları ise yurtdışında GE’nin fabrikalarında üretilmektedir. Bu durum, üretim yönünden elektroteknik ürünler, izolatörler ve elektrik şalt cihazlarının ayrı ayrı üç pazar olduğunu göstermektedir. Bu nedenle dosya konusu işlemin değerlendirilmesinde ilgili ürün pazarı; elektroteknik ürünler, izolatörler ve elektrik şalt cihazları olmak üzere üç ayrı pazar olarak tanımlanmıştır.

b) Coğrafi Pazar: Ortak girişim şirketi olan Kale Power bir pazarlama şirkettir. Söz konusu ürünlerin satışını herhangi bir kısıtlama olmadan Türkiye genelinde yapmayı planlamaktadır. Yine sözkonusu ürünler için ulaşım masrafı yerel pazarlar

belirlenmesini gerektirecek kadar yüksek değildir. Bu nedenle ilgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak kabul edilmiştir.

3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden; Kale Grubu şirketlerinden H. İbrahim Bodur Holding A.Ş., Kalekalıp Makine ve Kalıp San. A.Ş., Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik San. A.Ş., Kalekim Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş. ile General Electric Grubuna bağlı Hollanda uyruklu GE International Benelux B.V. arasında akdedilen bir sözleşme ile Kale ve GE Grupları tarafından ortaklaşa bir kontrol mekanizması ile yönetilecek Kale Power Controls Elektrik Sistemleri A.Ş. adında bir ortak girişim şirketi kurulacağı anlaşılmaktadır.

1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in "Birleşme ve Devralma Sayılan Haller" başlıklı 2'nci maddesinde ortak girişimlerle ilgili olarak; *"Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint-venture)." tanımlaması yer almaktadır.*

Bu tanımdan hareketle, bir ortak girişimin yoğunlaşma doğurucu nitelikte kabul edilmesi ve dolayısıyla 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulu iznine tabi olması için aranan şartlar şu şekilde sıralanabilir:

- Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması (ortak girişim),
- Bu ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması,
- Taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmaması.

Ortak girişim şirketi olan Kale Power'da; Kale Grubu %85 oranında, GE ise %15 oranında hisse sahibi olacaklardır. Yapılan anlaşma ile Kale Power'ın 5 kişilik bir yönetim kurulunun bulunması ve Kale Grubu'nun 4, GE'nin ise 1 üyeyi atmasına karar verilmiştir. Yönetim TTK hükümleri çerçevesinde toplanıp karar alacak olup ancak, şirketin iştiraklerinde herhangi bir değişiklik, belli bir oranın ve/veya miktarın üzerinde borçlanma, belli bir oranın ve/veya miktarın üzerinde satış yapılması gibi hususlara karar verilirken GE'nin atayacağı üyenin olumlu oyu gerekmektedir.

Ayrıca, yine yapılan anlaşma gereği GE'nin AEG markalı ürünlerin satışını Getsaş'tan alıp Kale Power'a devredeceği görülmektedir. Yine GE markalı alçak gerilim elektrik şalt cihazlarının Türkiye distribütörlüğünü Kale Power yapacaktır.

Şirkete insan kaynakları Kale Grubu tarafından temin edilecektir. Gerekli sermaye her iki grup tarafından ortaya konulmaktadır. Ortak girişim şirketinin faaliyetlerini sonlandırması için herhangi bir fesih süresi belirlenmemiştir. Bu nedenlerle Kale Power'ın bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıktığı görülmektedir.

Kurulacak ortak girişim şirketi, ana firmalar olan GE ve Kale'nin üretimini yaptığı ürünlerin satış ve dağıtım faaliyetini sürdürecektir. Ana firmalar ise üretimini yaptıkları ilgili ürünlerin satış ve pazarlama faaliyetini ortak girişim şirketine devredeceklerinden ilgili ürün pazarından çekilmiş olacaklardır. Diğer bir ifadeyle, ortak girişim şirketinin kurulacak olması ana firmaların ilgili ürün pazarlarındaki üretim faaliyetlerinde bir değişiklik ve yoğunlaşma yaratmayacaktır. Dolayısıyla, dosya konusu işleme ana firmaların üretim pazarında bir işbirliğine gitmedikleri; ancak, ilgili ürünlerin satış ve dağıtım konusunda 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir ortak girişim şirketi kurdukları görülmektedir. Diğer taraftan, Rekabet Hukukunun asıl işlevinin üretim pazarından ziyade üretilen malların pazara arz aşamasındaki rekabet kurallarını düzenlemek olduğu gözönünde bulundurulursa söz konusu işleme, 4054 sayılı Kanun anlamında etkilenen pazarın ilgili ürünlerin satış ve pazarlama faaliyetleri olduğu anlaşılmaktadır.

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerde, ana gruplardan hiçbirisinin Kale Power'ın faaliyet sahasına girmeyeceği ifade edilmektedir. Bu nedenle ortak girişim şirketi olan Kale Power'ın taraflar arasında koordinasyon sağlayıcı olmadığı görülmektedir. Böylece, söz konusu işlemin 1997/1 sayılı Tebliği kapsamında birleşme veya devralma sayılan bir ortak girişim işlemi olduğu anlaşılmaktadır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4 üncü maddesinde yer alan, "birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmişbeş trilyon Türk Lirası'nı (1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik) aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur." hükmü doğrultusunda bildirim konusu işlemin, toplam ciro yönüyle anılan Tebliğ'de öngörülen eşğin altında kaldığı; pazar payı yönüyle ise, sadece izolatörler pazarında %...'lik pazar payı oranıyla Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğu görülmektedir.

İzolatörler pazarında GE' nin herhangi bir faaliyeti ve pazar payı mevcut değildir. Dolayısıyla Kale Grubu'nun sahip olduğu %...'lik oran oluşturulacak Ortak Girişim şirketine devrolacaktır. Bu nedenle yeni bir hakim durumun yaratılması söz konusu değildir. Dolayısıyla Başvuruya konu işlem ile tarafların daha önce ilgili ürün pazarlarında sahip oldukları pazar payı ve cirolarında artış olmayacağı ve bu birleşme işleminin yoğunlaşma oranlarında herhangi bir artışa neden olmayacağı dikkate alındığında, başvuru konusu ortak girişimin, ilgili ürün pazarlarında hakim durum yaratacak ya da hakim durumu güçlendirecek nitelikte olmadığı ve bunun sonucu olarak ülkede veya bir bölümünde rekabeti önemli ölçüde engellemeyeceği anlaşılmaktadır.

I- SONUÇ

Yukarıda yapılan değerlendirmeler sonucunda; Kale Grubu şirketlerinden H. İbrahim Bodur Holding A.Ş., Kalekalıp Makine ve Kalıp San. A.Ş., Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik San. A.Ş., Kalekim Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş. ile General Electric Grubuna bağlı Hollanda uyruklu GE International Benelux B.V.

arasında akdedilen bir sözleşme ile Kale Power Controls Elektrik Sistemleri A.Ş. adında bir ortak girişim şirketi kurmaları işleminin, 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında bir işlem olduğu, ancak söz konusu işlemin; ilgili ürün pazarlarında yeni bir hakim durum yaratmaya veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeye yönelik olarak, rekabeti önemli ölçüde azaltmayacağı ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7 nci maddesine aykırılık teşkil etmemesi nedeniyle, söz konusu işleme izin verilmesine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.